

TURINYS

POJŪČIAI

- 1** Karšta ar šalta? 5–6
- 2** Keturi skoniai 7–8
- 3** Apgaulingas skonis 9–10

VANDUO

- 4** Kaip atskirti druską nuo smėlio?.....11–12
- 5** Jūros srovės 13–14
- 6** Druska ant ledo 15–16
- 7** Plūduriuojantis kiaušinis 17–18
- 8** Saldus vanduo? 19–20

ŠVIESA IR SPALVOS

- 9** Lavos lempa 21–22
- 10** Žaibas 23–24
- 11** Kintanti vandens spalva 25–26
- 12** Tavo flomasterio spalva 27–28
- 13** Dvispalvė gėlė 29–30

JĖGOS

14	Automobilio tūris	31–32
15	Pripūsk balioną jo nepūsdamas	33–34
16	Šokančios razinos	35–36
17	Magnetinės antys	37–38
18	Reaktyvinis balionas	39–40
19	Kompasas	41–42

GYVYBĖ IR ŽEMĖ

20	Deguois	43–44
21	Užsiaugink druskos stalaktitą	45–46
22	Pelėsio auginimas	47–48
23	Vandens indai	49–50
24	Gyvenimas po žeme	51–52
25	Ugnikalnio išsiveržimas	53–54
26	Šiltnamio efektas	55–56

NATŪRALŪS PRODUKTAI

27	Pasigamink klijų	57–58
28	Naminis limonadas	59–60
29	Kaip tikras gaisrininkas!	61–62
30	Užsiaugink cukraus kristalų	63–64
31	Permatomas kiaušinis	65–66

Žodynas	67
Abėcėlinė rodyklė	68
Rodyklė pagal trukmę	69
Rodyklė pagal sudėtingumą	70
Rodyklė pagal priemones	71

KARŠTA AR ŠALTA?

1

Trumpiau nei 15 min.

Sudėtin-gumo lygis 1

Tau reikės

- 3 stiklinių
- vandens
- leduko
- matavimo indo iš dėžutės
- termometro iš dėžutės

1

Prieš save pasistatyk 3 stiklines. Į pirmą stiklinę matavimo indu įpilk 100 ml labai šalto vandens (pavyzdžiui, su ledukais).

2

Lygiai taip pat į antrą stiklinę įpilk karšto vandens. Pamatuok termometru ir įsitikink, ar vanduo nėra karštesnis nei 40 °C, jei karštesnis – gali nusideginti.

3

Į trečią stiklinę matavimo indu įpilk 50 ml vandens iš pirmos stiklinės ir 50 ml iš antros.

4

Termometru patikrink, ar vanduo trečioje stiklinėje drungnas (apie 20 °C).

5

Įmerk du dešinės rankos pirštus į šaltą vandenį, o du kairės rankos pirštus – į karštą. Palauk 20 sekundžių.

6

Dabar tuos pirštus pamerk į drungną vandenį.

Ką jauti?

KARŠTA AR ŠALTA?

1

Kas įvyko?

Nors abiejų rankų pirštus merkei į tos pačios temperatūros vandenį, tavo pojūčiai buvo skirtingi! Dešinė ranka atrodė, kad vanduo karštas. Kaire ranka – kad vanduo šaltas.

Kodėl?

Lytėdami lyginame temperatūras. Į karštą vandenį įmerkti pirštai pripranta prie tos temperatūros; tada drungną vandenį jie jaučia kaip šaltą ir siunčia smegenims signalą „Šalta!“ Ir atvirkščiai, pirštams pripratus prie šalčio, drungnas vanduo atrodo karštas – smegenys gauna signalą „Karšta!“

Apsidairyk aplink

Jei ilgai lieti sniegą ar ledą, pajunti tarsi rankos degtų. Iš tiesų taip yra todėl, kad odoje esantys temperatūros receptoriai smegenims siunčia tą pačią informaciją: „Atitrauk ranką, nes skaudės!“ Ir tai ne juokas: sniegas ar ledas, per ilgai liečiantis, gali sunaikinti odos ląsteles: tai vadinama „nušalimu“.

